บทที่ 3

ภาษีเพื่อการศึกษาในปัจจุบัน

1. การไม่จัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาในปัจจุบัน

ปัจจุบัน ประเทศไทยไม่มีการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาเหมือนดังเช่นอดีต อาทิ เงินศึกษาพลี หรือเงินช่วยการประถมศึกษา เพราะเงินศึกษาพลีและเงินช่วยการประถมศึกษามีความเห็นแบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย และจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ราษฎรยากจนไม่มีความสามารถในการชำระเงินศึกษาพลีและเงินช่วยการประถมศึกษา และจากการการเรียกเก็บเงินศึกษาพลีกับเงินช่วยการประถมศึกษาในอดีต ทำให้รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาชาติมากขึ้น จึงจัดงบประมาณด้านการศึกษามากกว่าในอดีตและต่อมาได้มีประเด็น ภาษีเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงอาจกล่าวได้ว่าภาษีเพื่อการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ การที่จะสร้างภาษีชนิดใหม่ขึ้นมาดังเช่น ภาษีเพื่อการศึกษา เป็นเรื่องละเอียดอ่อน เนื่องจากการจัดเก็บภาษีเป็นการใช้อำนาจของรัฐบังคับจัดเก็บจากประชาชน หากไม่ทำการศึกษาและอธิบายให้กับประชาชนให้เกิดความเข้าใจแล้วอาจเกิดปัญหาในการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษา

2. สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อการศึกษาในปัจจุบัน[1]

เนื้อหาในบทนี้จะรวบรวมสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามกฎหมายต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็นประเภทของภาษี อันได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีศุลกากร ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ดังนี้

---

[1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , รายงานวิจัยเรื่องการลดหย่อนและยกเว้นภาษีสำหรับผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ,(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2550) , น.79-135 .

2.1 สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้เพื่อการศึกษา

2.1.1 สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อการศึกษา

(1) ผู้จัดการศึกษา

ในกรณีบุคคลทั่วไปเป็นผู้จัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน รายได้หรือเงินได้ที่ได้จากกิจการของโรงเรียนราษฎร์บุคคลนั้นไม่ต้องนำไปคำนวณคิดภาษี เพราะได้รับการยกเว้นตามข้อ 2(1) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 126

ข้อ 2 “ให้กำหนดเงินได้ต่อไปนี้เป็นเงินได้ตาม (17) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2496

(1) เงินได้จากกิจการของโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งได้ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ แต่ไม่รวมถึงเงินได้จากการขายของ การรับจ้างทำของ หรือการให้บริการอื่นใดที่โรงเรียนราษฎร์ซึ่งเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาได้รับจากผู้ซึ่งมิใช่นักเรียน”

(2) บิดามารดาของบุตรที่กำลังศึกษา

(2.1) มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี

บิดามารดาที่มีบุตรได้รับการศึกษาอยู่และบุตรนั้นอายุยังไม่เกิน 25 ปี บิดาเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมินประจำปีเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา บิดามีสิทธิหักลดหย่อนสำหรับบุตรที่ศึกษาอยู่ได้เพิ่มอีกคนละ 2,000 บาท แต่ไม่เกินสามคน ตามมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากร

มาตรา 47 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 เมื่อได้หักตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 แล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี ให้หักลดหย่อนได้อีกดังต่อไปนี้

(ก) ....

.....

(ค) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ด้วย

(1) ...

(2) ที่เกิดก่อนหรือใน พ.ศ.2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมในหรือหลัง พ.ศ.2522 คนละ 15,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกินสามคน

.....

การหักลดหย่อนสำหรับบุตรให้หักได้เฉพาะบุตรซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี และยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา หรือซึ่งเป็น ผู้เยาวะ หรือศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดู แต่มิให้หักลดหย่อนสำหรับบุตรดังกล่าว ที่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป โดยเงินได้พึงประเมินนั้นไม่เข้าลักษณะตามมาตรา 42

.....

(จ) ....

(ฉ) บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนตามเงื่อนไขใน (ค) และยังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานบันศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ให้หักลดหย่อนเพื่อการศึกษา ได้อีกคนละ 2,000 บาท

ตามมาตรา 47 (1) (ค) แห่งประมวลรัษฎากร มีปัญหาเกิดขึ้นในประเด็นที่ว่า “ยังศึกษาอยู่ในชั้นมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา” มีความหมายกว้างหรือแคบเพียงใด ครอบคลุมรวมถึง “สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา” หรือไม่ ดังคำพิพากษาฎีกาที่ 45/2547 ระหว่าง นายปรีชา ลิมอักษร โจทก์ กับ กรมสรรพากร จำเลย

“โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายโดยเป็นกรมในรัฐบาล สังกัดกระทรวงการคลัง มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2544 โจทก์ได้รับหนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.11) ปีภาษี 2539 ให้โจทก์ชำระภาษีและเงินเพิ่ม รวม 1,364 บาท โจทก์จึงยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และชำระภาษตามการประเมินดังกล่าว ต่อมาคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยให้โจทก์ชำระภาษีและเงินเพิ่มรวมเป็นเงิน 639.37 บาท โดยให้เหตุผลว่าโจทก์ไม่มีสิทธิหักลดหย่อนบุตรซึ่งกำลังศึกษาที่สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เพราะสถาบันดังกล่าวไม่ใช่มหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษาตามประมวลรัษฎากร และโจทก์เห็นว่าสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภามีฐานะเทียบเท่ามหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา และการที่จำเลยไม่ส่งเรื่องการของดหรือลดเงินเพิ่มให้อธิบดีกรมสรรพากรพิจารณาก่อนนั้นไม่ชอบด้วยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป.11/2529 คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ 27 ธันวาคม 2544 และให้จำเลยคืนเงินจำนวน 1,376 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินจำนวนดังกล่าวแก่โจทก์

จำเลยให้การว่า โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90) โดยหักลดหย่อนบุตรจำนวน 2 คน เป็นเงิน 7,500 บาท และ 8,500 บาท โดยอ้างว่าบุตรคนหนึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ซึ่งโจทก์ไม่มีสิทธิหักลดหย่อนสำหรับบุตรคนดังกล่าวเพราะสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาไม่ใช่มหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา ตามประมวลรัษฎากร ส่วนกรณีเงินเพิ่มตามมาตรา 27 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ไม่มีกฎหมายหรือคำสั่งใดให้งดหรือลดได้ การประเมินของเจ้าพนักงานประเมินและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ชอบแล้ว ส่วนเงินค่าภาษีและเงินเพิ่มที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ลดให้ โจทก์ต้องไปยื่นคำร้องขอคือตามมาตรา 27 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องเรียกเงินภาษีที่ชำระไปแล้ว ขอให้ยกฟ้อง

ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความแทนจำเลย 1,000 บาท ส่วนค่าฤชาธรรมเนียมอื่นให้เป็นพับ

โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติว่า โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90) ประจำปีภาษี 2539 แสดงรายการว่าโจทก์มีเงินได้จากการประกอบอาชีพอิสระ (ทนายความ) จำวนวน 96,000 บาท และหักลดหย่อนบุตร 2 คน เป็นเงิน 7,500 บาท และ 8,500 บาท โดยโจทก์เห็นว่าในปี 2539 โจทก์มีสิทธิหักค่าลดหย่อนสำหรับบุตรของตนตามประมวลรัษฎากร มาตรา 47(1) (ค) ได้ แม้นางสาวปรียพร ลิมอักษร บุตรคนหนึ่งของโจทก์มีอายุ 23 ปี แล้ว เพราะกำลังศึกษาที่สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ต่อมาเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2544 เจ้าพนักงานประเมินของจำเลยมีหนังสือแจ้งการประเมินให้โจทก์ชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภาษี 2539 เพิ่มเติมและเงินเพิ่มเป็นเงิน 1,364 บาท โดยอ้างว่าโจทก์ไม่มีสิทธิหักลดหย่อนสำหรับบุตรทั้งสองคน โจทก์อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2544 แล้วชำระเงินภาษีเพิ่มเติมและเงินเพิ่มตามการประเมินดังกล่าวพร้อมกับเงินเพิ่มที่คำนวณไว้อีก 1 เดือน จำนวน 12 บาท รวมเป็นเงินเพิ่ม 1,376 บาท คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าโจทก์ไม่มีสิทธิหักลดหย่อนสำหรับนางสาวปรียพร เพราะนางสาวปรียพรไม่ได้เป็นผู้เยาว์และสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาไม่ใช่มหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา ตามความหมายของมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากร แต่มีสิทธิหักลดหย่อนบุตรและหักลดหย่อนการศึกษาสำหรับบุตรคนที่ 2 ได้ ให้โจทก์เสียภาษีเงินได้เพิ่มเติมและเงินเพิ่มรวมเป็นเงิน 639.37 บาท มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ประการแรกว่า สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เป็นมหาวิทยาลัยหรือชั้น

อุดมศึกษาตามความหมายของมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากรหรือไม่ เห็นว่า ประมวลรัษฎากรมิได้ให้ความหมายของคำว่า มหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษาไว้เป็นพิเศษ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 มหาวิทยาลัย หมายถึงสถานบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชาหรือหลายกลุ่มสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญาและประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งดำเนินการวิจัยและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ส่วนคำว่า อุดมศึกษา หมายถึงการศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา เมื่อคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายมาตรานี้แล้ว เห็นว่า กฎหมายประสงค์จะแบ่งเบาภาระภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้ซึ่งมีบุตรที่ไม่ได้เป็นผู้เยาว์และอายุยังไม่เกิน 25 ปี แต่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาใด ๆ ในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาอันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศมีระดับการศึกษาสูงขึ้น สำหรับสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภานั้นเป็นสถาบันที่เนติบัณฑิตยสภาก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประสิทธิ์ประสาทและส่งเสริมการศึกษานิติศาสตร์และความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทางกฎหมายโดยเฉพาะ โดยมีคณะกรรมการอำนวยการศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาซึ่งแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ.2507 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ.2507 มาตรา 8 โดยคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเป็นนักศึกษาของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาจะต้องเป็นผู้ที่สอบไล่ได้ปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ และเมื่อสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิตยสภาได้จะได้รับประกาศนียบัตรเป็นเนติบัณฑิต จึงเห็นได้ชัดเจนว่า แม้สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาจะมิใช่มหาวิทยาลัยแต่ก็เป็นสถาบันการศึกษาในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษา ดังนั้นสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาจึงเป็นชั้นอุดมศึกษา ตามความหมายของมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากรแล้ว โจทก์จึงมีสิทธิหักลดหย่อนบุตรสำหรับนางสาวปรียพรได้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในส่วนที่วินิจฉัยว่า โจทก์ไม่มีสิทธิหักลดหย่อนบุตรสำหรับนางสาวปรียพรและโจทก์ต้องเสียภาษีเงินได้เพิ่มเติมและเงินเพิ่มรวมเป็นเงิน 639.37 บาท จึงไม่ชอบ โจทก์มีสิทธิเรียกเงินค่าภาษีเพิ่มเติมและเงินเพิ่มจำนวน 1,376 บาท พร้อมดอกเบี้ยที่ได้ชำระให้แก่จำเลยไปแล้วคืนได้พร้อมดอกเบี้ย แต่ดอกเบี้ยต้องไม่เกินจำนวนภาษีอากรที่ได้รับคือตามมาตรา 4 ทศ วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร

ส่วนที่โจทก์อุทธรณ์ขอให้ศาลฎีกาสั่งลดค่าทนายความที่โจทก์ต้องชำระให้จำเลยตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นจำนวน 1,000 บาท โดยโจทก์อ้างว่าเป็นเงินที่สูงมากขึ้น เห็นว่าการกำหนดอัตราค่าทนายความว่าควรจะให้ผู้แพ้คดีใช้แทนผู้ชนะคดีมากน้อยเพียงใดนั้นเป็นการ

ใช้ดุลพินิจอันเป็นปัญหาข้อเท็จจริง เมื่อทุนทรัพย์ที่พิพาทไม่เกินห้าหมื่นบาท อุทธรณ์ของโจทก์ที่โต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดค่าทนายความของศาล จึงเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.2528 มาตรา 25 อย่างไรก็ตามการที่ศาลชั้นต้นกำหนดค่าทนายความให้โจทก์ใช้แทนจำเลยจำนวน 1,000 บาท นั้นเกินอัตราขั้นสูงของตาราง 6 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาแพ่งในกรณีที่ทุนทรัพย์ที่พิพาทไม่เกิน 2,000 บาท จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ส่วนปัญหาข้ออื่นนอกจากนี้ไม่เป็นสาระแก่คดีไม่จำต้องวินิจฉัย ที่ศาลชั้นต้นเห็นว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ชอบแล้ว และพิพากษายกฟ้องโจทก์ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เลขที่ สภ.2/7260ป.4/1/45/94 ฉบับลงวันที่ 27 ธันวาคม 2544 เฉพาะในส่วนที่ให้เรียกเก็บเงินภาษี 375 บาท และเงินเพิ่มอีก 264.37 บาท รวมเป็นเงิน 639.37 บาท จากโจทก์สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 2539 ให้จำเลยคืนเงินจำนวน 1,376 บาท ที่โจทก์ชำระเป็นค่าภาษีเงินได้ตามการประเมินพร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยจะชำระเสร็จ”

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คำว่า ”อุดมศึกษา”ตามมาตรา 47(1) (ค) หมายความรวมถึง สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาด้วย

(2.2) ได้รับลดอัตราภาษีสำหรับดอกเบี้ยเงินฝากประจำเพื่อการศึกษา

โดยทั่วไปแล้วบุคคลได้รับดอกเบี้ยเงินฝากประจำจากธนาคาร ธนาคารจะหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 15 ของจำนวนดอกเบี้ยที่จ่ายตามมาตรา 50(2)(ข) ผู้มีเงินได้มีสิทธิที่จะเลือกเอาดอกเบี้ยที่ได้รับจากธนาคารไปรวมคำนวณเสียภาษีเงินได้ประเภทอื่นหรือจะไม่เอามารวมคำนวณเสียภาษีเงินได้ประเภทอื่นก็ได้ตามมาตรา 48(3)(ก) หมายความว่า ผู้มีเงินได้ประเภทต่างๆ เมื่อนำมารวมคำนวณเสียภาษีแล้ว ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 หรือมากกว่าผู้นั้นก็จะไม่นำเอาดอกเบี้ยมารวมคำนวณเสียภาษีเงินได้ประเภทอื่น ทั้งนี้เพื่อตนเองจะได้ไม่ต้องเสียภาษีมากกว่าร้อยละ 15 ของดอกเบี้ยที่ได้รับ ส่วนผู้มีเงินได้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 หรือมีเงินได้ไม่มากพอที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา บุคคลนั้นก็จะนำเอาดอกเบี้ยมารวมคำนวณเสียภาษีเงินได้ของตน เพราะจะทำให้มีสิทธิเรียกคืนภาษีในส่วนที่ถูกหักเอาไว้เกินกว่าที่ตนต้องมีหน้าที่เสียภาษี

แต่ถ้าเป็นกรณีการออมเงินเพื่อใช้ในการศึกษาสำหรับตนเองและครอบครัว รัฐบาลได้บรรเทาภาระภาษีดังกล่าวลงด้วยการออกพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 290 เพื่อลดอัตราภาษีเงินได้ลงเหลือร้อยละ 10 ให้กับดอกเบี้ยเงินฝากประจำเพื่อการศึกษา โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 3 ความว่า

มาตรา 3 “ให้ลดอัตราภาษีเงินได้ตามมาตรา 48 (3) (ก) และมาตรา 50 (2) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร และคงเก็บในอัตราร้อยละ 10 ของเงินได้ สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักร ประเภทเงินฝากประจำ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังนี้

(1) ต้องเป็นบัญชีเงินฝากประจำที่มีสมุดเงินฝากโดยเฉพาะเพื่อการเสียภาษีอัตราพิเศษตามพระราชกฤษฎีกานี้แยกต่างหากจากเงินฝากประเภทอื่น และระบุข้อความว่าเป็นบัญชีเงินฝากประจำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

(2) ต้องเป็นบัญชีเงินฝากประจำประเภทที่มีระยะเวลาการฝากตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการฝากแล้ว ได้ถอนเงินฝากนั้น ในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อใช้สำหรับการศึกษาของตนเองหรือครอบครัว

(ข) ...”

2.1.2 <u>สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อการศึกษา</u>

(1) <u>สิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน</u>

การจัดการศึกษาโดยโรงเรียนเอกชนนั้น ผู้จัดการศึกษามักเป็นบุคคลธรรมดา มีน้อยมากที่จัดการศึกษาในรูปของบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือมูลนิธิหรือสมาคม หากผู้จัดการศึกษาอยู่ในรูปบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือมูลนิธิหรือสมาคมที่มิได้เป็นมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด กำไรที่ได้จากการประกอบกิจการของโรงเรียนย่อมได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมถึงเงินปันผลที่จ่ายจากบริษัทจำกัดหรือส่วนแบ่งกำไรที่จ่ายจากห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลนั้นด้วย แต่กำไรที่ได้จากการประกอบกิจการนั้นต้องไม่เกิดจากการขายสินค้า การรับจ้างทำของ หรือให้บริการแก่บุคคลภายนอก ดังจะเห็นได้จากพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 284 ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 284) พ.ศ.2538 ซึ่งกำหนดให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ดังนี้

(1) กำไรสุทธิที่ได้จากกิจการโรงเรียนเอกชนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่ไม่รวมถึงรายได้จากการขายของ การับจ้างทำของ หรือการให้บริการ อื่นใดที่ได้รับจากผู้ซึ่งมิใช่นักเรียนหรือนักศึกษาของโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดังกล่าว

(2) เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการตาม (1)

ทั้งนี้ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง จะต้องมิได้ประกอบกิจการอื่นนอกจากกิจการโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(2) <u>สิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบศูนย์การเรียน</u>

สำหรับสถานประกอบการที่ต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของลูกจ้าง โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ลงวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ.2546) ผู้ดำเนินการฝึกหรือสถานประกอบการมีสิทธิได้รับผลประโยชน์ในทางภาษีตาม มาตรา 33 และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545

มาตรา 33 “ ให้ผู้ดำเนินการฝึกซึ่งจัดให้มีการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามสาขาอาชีพที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 7 ได้รับสิทธิและประโยชน์ดังต่อไปนี้

(1) สิทธิที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เป็นกรณีพิเศษสำหรับเงินได้ของผู้ดำเนินการฝึกเป็นจำนวนร้อยละของค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้ไปในการจัดให้มีการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร”

มาตรา 34 “นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 33 ให้ผู้ดำเนินการฝึกที่ดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงานในศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 19 ได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(1) สิทธิที่จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่นำเข้าในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน โดยออกเป็นประกาศกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

ในการนี้ ให้ผู้ขอยกเว้นแสดงรายการเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ตามที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณา

(2) สิทธิที่จะได้รับการหักค่าไฟและค่าประปาเป็นจำนวนสองเท่าของจำนวนเงินที่ผู้ดำเนินการฝึกได้เสียไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกฝีมือแรงงานเพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษี ทั้งนี้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีการตามประมวลรัษฎากร”

เพื่อให้ได้รับประโยชน์ในทางภาษีตามมาตรา 33(1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 437 (ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2548) โดยมีรายละเอียดอยู่ในมาตรา 5 และมาตรา 4(2)

มาตรา 5 “ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 2 และส่วน 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้ดำเนินการฝึกตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ดังต่อไปนี้

(1) สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละห้าสิบของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกเตรียมเข้าทำงานเพื่อประโยชน์ของกิจการของผู้ดำเนินการฝึก ตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2546 ถึงวันก่อนที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(2) สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละร้อยของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกเตรียมเข้าทำงานเพื่อประโยชน์ของกิจการของผู้ดำเนินการฝึก ตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา 4 “ให้ยกเว้นเงินได้ตามส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ดังต่อไปนี้

(1) ...

(2) สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละร้อยของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด”

อธิบดีกรมสรรพากรได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเอาไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 148) เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสำหรับเงินได้ที่ได้จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น โดยมีสาระสำคัญว่า

“ข้อ 2 หลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรมลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นต้องเป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน และได้รับการรับรองจากกระทรวงแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมลูกจ้างแต่ละคนนั้นต้องเป็นไปตามอัตราที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงแรงงาน

ข้อ 3 หลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรมตาม ข้อ 2 ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของกิจการของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นนายจ้างนั้น

ข้อ 4 ลูกจ้างที่เข้ารับการฝึกอบรมตามข้อ 2 ต้องเป็นลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น โดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นต้องจัดทำทะเบียนลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเพื่อเป็นหลักฐานการทำงานของลูกจ้าง

ข้อ 5 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จะฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานลูกจ้างของตน ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขให้ลูกจ้างที่เข้ารับการฝึกอบรมนั้นกลับเข้าทำงานให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นหลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้น

ข้อ 6 วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรมตามข้อ 2 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ต้องกำหนดลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติของวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวเพื่อมิให้ปะปนกับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจการตามปกติของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น”

อีกทั้ง ในพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 288) พ.ศ.2538 ซึ่งในมาตรา 3 บัญญัติว่า “ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นจำนวนร้อยละ 50 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด”

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เห็นว่าเป็นการสมควร ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นจำนวนร้อยละ 50 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้แก่ลูกจ้างของตน

ประกอบกับประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 60) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเงินได้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสำหรับเงินได้ที่ได้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 288) พ.ศ.2538

(2) <u>ผู้สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน</u>

ในปี พ.ศ.2534 มาตรา 23 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ.2534 ได้มีการกำหนดรายจ่ายเพื่อการศึกษา โดยให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิไว้ในเงินได้นิติบุคคล ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

“รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสน่หา หรือการกุศลเว้นแต่รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะ หรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้

หักได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา ตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีให้หักได้อีกในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ”

ประกอบกับ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 44) เรื่อง กำหนดรายจ่ายเพื่อการสาธารณประโยชน์ รายจ่ายเพื่อการศึกษา และรายจ่ายเพื่อการกีฬา ตามมาตรา 65 ตรี (3) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งประกาศดังกล่าวออกตามความในมาตรา 65 ตรี (3) แห่งประมวลรัษฎากร และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ.2534 โดยกำหนดรายจ่ายเพื่อการศึกษา ไว้ในข้อ 2 ดังนี้

“ข้อ 2 รายจ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ รายจ่ายในการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่จ่ายให้แก่หรือเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(1) สถานศึกษา หอสมุดหรือห้องสมุด หรือสถาบันวิจัย ทั้งนี้ เฉพาะของทางราชการ

(2) การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็นการทั่วไป

(3) กระทรวง ทบวง กรม เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างสถานศึกษา หอสมุด หรือห้องสมุดของทางราชการ

(4) สถานศึกษาที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น และสถานศึกษาที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

....”

การบริจาคทรัพย์สินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะถือเป็นรายจ่ายมาหักออกจากรายได้ เพื่อให้ได้กำไรสุทธิไปเป็นฐานในการคำนวณเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น การบริจาคทรัพย์สินนั้นต้องบริจาคไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ ในส่วนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามข้อ 1(10) ของประกาศของอธิบดีกรมสรรพากร ฉบับที่ 44 (ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2535) กำหนดให้ต้องเป็นการบริจาคทรัพย์สินที่บริจาคให้แก่ส่วนราชการเพื่อบริจาคให้แก่สถานศึกษาของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือสถานศึกษาเอกชนนั้นต้องเป็นไปตามโครงการของรัฐบาล โครงการตามพระราชดำริการสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนที่เป็นนิติบุคคลหรือเป็นของมูลนิธิ สมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 47 (7) (ข) นอกจากนี้การบริจาคทรัพย์สินเพื่อการสาธารณประโยชน์จะนำมาเป็นรายจ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ

การบริจาคทรัพย์สินแก่โรงเรียนเอกชน จะถือเป็นรายจ่ายมาหักออกจากรายได้ เพื่อคำนวณกำไรสุทธิได้อีกทางหนึ่งนั้น ต้องเป็นการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการศึกษา การบริจาค

เงินหรือทรัพย์สินเพื่อการศึกษาตามข้อ 2(4) แห่งประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ฉบับที่ 44 (ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2535) ต้องเป็นการบริจาคให้แก่สถานศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าโรงเรียนเอกชนที่จัดตั้งโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นอกจากนี้การบริจาคทรัพย์สินเพื่อการศึกษาจะนำมาเป็นรายจ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ

จากบทบัญญัติดังกล่าว ในเรื่องของภาษีเงินได้นิติบุคคล กฎหมายกำหนดให้รายจ่ายเพื่อการศึกษาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวให้หักเพียงร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ เท่านั้น โดยมีคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.52/2537 เรื่องภาษีเงินได้นิติบุคคล การคำนวณรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี และรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬาตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ตามมาตรา 65 ตรี (3) แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดไว้เพื่อให้เจ้าพนักงานสรรพากรถือเป็นแนวทางปฏิบัติให้การหักรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับรายจ่ายเพื่อการศึกษา

กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2509)

ข้อ 2. “ให้กำหนดเงินได้ต่อไปนี้เป็นเงินได้ตาม (17) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ.2496

(1) เงินได้จากกิจการโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งได้ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ แต่ไม่รวมถึงเงินได้จากการขายของ การรับจ้างทำของ หรือการให้บริการอื่นใดที่โรงเรียนราษฎร์ซึ่งเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาได้รับจากผู้ซึ่งมิใช่นักเรียน”

2.2 <u>สิทธิประโยชน์ทางภาษีมูลค่าเพิ่มและธุรกิจเฉพาะเพื่อการศึกษา</u>

2.2.1 <u>การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการให้บริการการศึกษา</u>

(1) ผู้จัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

ผู้จัดการการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน ไม่ต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอีกร้อยละ 7 ของค่าเล่าเรียนและค่าบริการอื่นๆ ที่เรียกเก็บจากนักเรียน เพราะการให้บริการการศึกษาของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (ช)

มาตรา 81 (ซ) “ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ซ) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน”

นอกจากนี้ยังได้มีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการให้บริการการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียและเนติบัณฑิตยสภา โดยอาศัยมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 239 (วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2534) และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดสถานศึกษา ซึ่งการให้บริการของสถานศึกษาดังกล่าว จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2535)

พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 239 (วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2534)

มาตรา 4 “ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการให้บริการดังต่อไปนี้

…

(4) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยประกาศดังกล่าวจะกำหนดขอบเขตและเงื่อนไขอย่างใดก็ได้”

ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดสถานศึกษา ซึ่งการให้บริการของสถานศึกษาดังกล่าว จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (2 กรกฎาคม 2535) ข้อ 1และข้อ 2 ของประกาศดังกล่าวมีใจความว่า

ข้อ 1. “ให้กำหนดให้สถานศึกษาต่อไปนี้เป็นสถานศึกษาตามมาตรา 4(4) แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 239) พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 254) พ.ศ.2535

(1) สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

(2) เนติบัณฑิตยสภา

ข้อ 2 การให้บริการของสถานศึกษาตามข้อ 1 ต้องมีลักษณะทำนองเดียวกับการให้บริการการศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน”

จากพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 239 (วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2534) ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดสถานศึกษา ซึ่งการให้บริการของสถานศึกษาดังกล่าวจะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2535) ทำให้สามารถยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการให้บริการของสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ง่าย หากรัฐบาลมีนโยบายที่จะ

กระทำเช่นนั้น เพราะสามารถทำได้โดยเพียงการแก้ไขประกาศของกระทรวงการคลังให้กินความถึงสถานศึกษาที่รัฐบาลต้องการยกเว้นภาษี

เห็นได้ว่า มาตรา 81 (ช) กำหนดชัดว่า ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการให้บริการการศึกษาของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนนั่นย่อมหมายความว่าการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มไม่คลุมถึงการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบของศูนย์การเรียน กล่าวคือหากผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งจัดการศึกษาในรูปศูนย์การเรียน มีการเรียกเก็บค่าเล่าเรียนหรือค่าบริการอื่นใดจากนักเรียน ค่าเล่าเรียนและค่าบริการอื่นใดที่เรียกเก็บจากนักเรียนรวมกันแล้วมีมูลค่าเกิน 1,800,000 บาท ผู้จัดการศึกษานั้นต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 ของค่าเล่าเรียนหรือค่าบริการอื่นใดที่เรียกเก็บจากนักเรียน และนำภาษีที่เรียกเก็บนั้นส่งให้แก่กรมสรรพากรภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป โดยเฉพาะศูนย์การเรียนที่จัดโดยสถานประกอบการและสถานประกอบการนั้นเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่แล้ว ดังนั้นค่าเล่าเรียนหรือค่าบริการเรียกเก็บต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มทันที โดยไม่ต้องรอให้ค่าเล่าเรียนหรือค่าบริการรวมกันมีจำนวนตั้งแต่ 1,800,000 บาทขึ้นไป

2.2.2 <u>การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายและการนำเข้าสินค้าเกี่ยวกับการศึกษา</u>

โดยทั่วไปไม่ว่าบุคคลใดนำสินค้าเข้ามาจากต่างประเทศไม่ว่าจะคิดเป็นจำนวนเงินเท่าใด ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 ของมูลค่าหรือราคาของสินค้าที่นำเข้า แต่ในกรณีที่มีการนำเข้าสินค้าบางประเภท เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนเข้ามาจากต่างประเทศ ผู้นำเข้าจะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2) (ก) ดังนั้นหากโรงเรียนเอกชนหรือศูนย์การเรียนนำเข้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนจากต่างประเทศก็จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

นอกจากนี้ เมื่อโรงเรียนหรือศูนย์การเรียนนำหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนไม่ว่าสิ่งพิมพ์นั้นจะเป็นสิ่งพิมพ์ที่นำเข้าหรือผลิตในประเทศไทยออกขาย โรงเรียนเอกชนหรือศูนย์การเรียนนั้นย่อมได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 ของมูลค่าหรือราคาที่ขายสิ่งพิมพ์นั้นไปตามมาตรา 81 (1) (ฉ)

มาตรา 81 “ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) การขายสินค้าที่มิใช่การส่งออก หรือการให้บริการ ดังต่อไปนี้

(ก) ...

...

(ฉ) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน

(2) การนำเข้าสินค้าดังต่อไปนี้

(ก) สินค้าตาม (1) (ก) ถึง (ฉ)

...”

การนำหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนเข้ามาจากต่างประเทศได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและเมื่อนำออกขายก็ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ทำให้การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนที่นำเข้าจากต่างประเทศนั้นไม่มีภาษีมูลค่าเพิ่มติดอยู่ มีค่าเท่ากับเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราศูนย์ อันแตกต่างไปจากการขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย ซึ่งตอนซื้อมา สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในวัตถุดิบในกระดาษ หมึกพิมพ์ รวมทั้งเครื่องพิมพ์ หรือตำราเรียน ดังนั้นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตในประเทศไทยแม้ตอนขายจะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแต่ตอนซื้อวัตถุดิบหรือเครื่องจักรต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนที่ผลิตในประเทศไทย ยังมีภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นต้นทุนรวมอยู่ในสิ่งพิมพ์เหล่านั้น ดังนั้นการขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียนที่ผลิตในประเทศไทยจึงไม่มีค่าเท่ากับการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราศูนย์

นอกจากนี้ มาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ให้อำนาจรัฐมนตรีกระทรวงการคลังออกประกาศกำหนดยกเว้นอากรสำหรับของใด ๆ และรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง ได้ออกประกาศฉบับที่ 20 (ลงวันที่ 21 กันยายน พ.ศ.2547) ให้ยกเว้นภาษีอากรนำเข้าแก่หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ และเอกสาร ศิลปวัตถุและสิ่งที่นักสะสมรวบรวมไว้ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือวัฒนธรรม โสตทัศนูปกรณ์ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์หรือวัฒนธรรม วัสดุและเครื่องมือหรือเครื่องใช้วิทยาศาสตร์ สิ่งของสำหรับคนพิการ เครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์เสริมทักษะ อุปกรณ์การศึกษาด้านศิลปะและสถาปัตยกรรมศาสตร์ ให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติที่กระทรวงศึกษาให้การรับรองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกระทรวงศึกษากำหนด ซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศลงวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2549 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้เรียบร้อยแล้ว

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าของที่นำเข้าจากต่างประเทศจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 ของมูลค่าของสินค้าที่นำเข้า เพื่อให้ของนำเข้าที่กล่าวมาข้างต้นนอกจากได้รับยกเว้นภาษีศุลกากรแล้ว รัฐบาลยังให้ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยการออกพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 422 (ลงวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2547)

มาตรา 3 “ให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าสินค้าของสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หน่วยงานที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่และวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและสมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด”

อธิบดีกรมสรรพากรได้ออกประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเอาไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าสินค้า เพื่อการศึกษาและการวิจัย (ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ.2548) มีใจความสำคัญว่า

“ข้อ 1 ให้การนำเข้าสินค้าที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรองว่านำเข้ามาเพื่อใช้ในการศึกษาและการวิจัยของหน่วยงานต่อไปนี้ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) สถานศึกษาของรัฐ

(2) สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(3) หน่วยงานที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่และวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

(4) สมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยทางการศึกษา

ข้อ 2 สินค้าที่นำเข้าตามข้อ 1 ต้องเป็นสินค้าที่ไม่มีการผลิตในประเทศเว้นแต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศตามกฎหมายเรื่องการลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

ข้อ 3 ผู้นำเข้าตามข้อ 1 ต้องส่งหนังสือรับรองของกระทรวงศึกษาธิการและข้อมูลที่เป็นหลักฐานซึ่งเกี่ยวกับหลักสูตรหรือลักษณะวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนหรือโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติแล้ว และแจ้งสถานที่เก็บรักษาสินค้าและใช้สินค้าดังกล่าวต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่ในเขตท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของหน่วยงานซึ่งผู้นำเข้าตั้งอยู่

ข้อ 4 กรณีผู้นำเข้าสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มไปใช้ประโยชน์เพื่อการอื่นนอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองเป็นเหตุให้สินค้านั้นต้องเสียอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร หรือมีการโอนสินค้าไปให้ผู้ไม่มีสิทธิตามข้อ 1(1) (2) (3) และ (4) ภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่นำเข้า ผู้นำเข้าสินค้าดังกล่าวไม่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ผู้นำเข้าสินค้าแจ้งเป็นหนังสือให้กระทรวงศึกษาธิการทราบทันที เพื่อกระทรวงศึกษาธิการจะได้แจ้งให้กรมศุลกากรเรียกเก็บภาษีอากรเพื่อกรมสรรพากรตามกฎหมาย

กล่าวโดยสรุปแล้ว ของที่นำเข้ามาใช้เพื่อการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรก็จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย เมื่อไรที่ผู้นำเข้าไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขทำให้เสียภาษีศุลกากรก็ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย ผู้ได้รับประโยชน์จากการนำของเข้ามาเพื่อการศึกษานั้นต้องเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งรวมทั้งโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และรวมถึงศูนย์การเรียนตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

2.3 <u>สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรเพื่อการศึกษา</u>

ในกระแสโลกาภิวัฒน์ การศึกษาและวิจัยนับเป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้ทัดเทียมนานาประเทศ อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบมักประสบปัญหาในการจัดซื้อเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพซึ่งราคาสูงเนื่องจากมีงบประมาณจำกัด ดังนั้นการลดภาระด้านอากรนำเข้าจึงสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง เพราะจะช่วยให้หน่วยงานซื้อวัสดุอุปกรณ์ข้างต้นได้ในราคาย่อมเยาขึ้น

ประเทศไทยได้ยื่นภาคยานุวัติสารเป็นภาคีความตกลงฟลอเรนซ์ (Florence Agreement) ของยูเนสโก เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2493 ความตกลงฉบับนี้กำหนดให้รัฐภาคียกเว้นอากรนำเข้าแก่วัสดุการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ที่หน่วยงานนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและวิจัย ทั้งนี้วัสดุดังกล่าวจะต้องผลิตจากประเทศที่เป็นภาคีความตกลงฟลอเรนซ์ และจะต้องอยู่ภายใต้ภาคผนวกของความตกลง คือ

ภาคผนวก ก หนังสือ สิ่งพิมพ์ และเอกสาร

ภาคผนวก ข ศิลปวัตถุ และสิ่งที่นักสะสมรวบรวมไว้ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม

ภาคผนวก ค โสตทัศนวัสดุทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม

ภาคผนวก ง เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์

ภาคผนวก จ สิ่งของสำหรับคนตาบอด

ปัจจุบันคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการพิจารณายกเว้นอากรนำเข้าวัสดุการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยมีสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) ทำหน้าที่เลขานุการ ได้พิจารณาคำขอยกเว้นอากรนำเข้าของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาและวิจัยทั่วประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนและมูลค่ามหาศาลดังสถิติต่อไปนี้

- ปีงบประมาณ 2534 จำนวน 2,186 คำขอ มูลค่าการนำเข้า 1,129,096,879 บาท
- ปีงบประมาณ 2535 จำนวน 2,292 คำขอ มูลค่าการนำเข้า 1,486,941,461 บาท
- ปีงบประมาณ 2536 จำนวน 2,179 คำขอ มูลค่าการนำเข้า 1,634,631,893 บาท
- ปีงบประมาณ 2537 จำนวน 2,327 คำขอ มูลค่าการนำเข้า 1,279,900,418.86 บาท

ทั้งยังได้พบว่าคำขอจำนวนหนึ่งมีข้อผิดพลาดที่ไม่สามารถแก้ไขได้ คือ

1. วัสดุที่ขอยกเว้นอากรนำเข้าผลิตจากประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีความตกลงฟลอเรนซ์
2. วัสดุที่ขอยกเว้นอากรนำเข้าไม่ได้อยู่ในภาคผนวกของความตกลง
3. หน่วยงานนำวัสดุเข้ามาในราชอาณาจักรก่อนยื่นคำขอยกเว้นอากรนำเข้า

ซึ่งที่จริงแล้วปัญหาข้างต้นสามารถหลีกเลี่ยงได้หากหน่วยงานศึกษาระเบียบการขอยกเว้นอากรนำเข้าฯ และเอกสารคำแนะนำต่าง ๆ อย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาความล่าช้าของที่ประชุมในการพิจารณาคำขอเกิดจากการที่หน่วยงานจัดส่งเอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน รวมทั้งขาดความตั้งใจและความรอบคอบในการจัดทำคำขอทำให้ที่ประชุมไม่สามารถอนุมัติหรือต้องส่งเรื่องคืน เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมและยังต้องนำเรื่องเดียวกันนั้นกลับมาพิจารณาอีกครั้ง

อาจเป็นได้ว่าการยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าเพื่อการศึกษาตามความตกลงฟลอเรนซ์ไม่ครอบคลุมเพียงพอ โดยเฉพาะเครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬา และอุปกรณ์เสริมทักษะ อุปกรณ์การศึกษาด้านศิลปะและสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทั้ง ๆ ที่สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญ

ต่อการศึกษาในเรื่องการศึกษาในทำนองเดียวกับสินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรนำเข้าตามความตกลงฟลอเรนซ์ รัฐบาลจึงอาศัยความตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องการลดอัตราอากร และการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ฉบับที่ 20 มาใช้ เมื่อเป็นเช่นนี้สถานศึกษาที่ต้องการนำสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเข้ามาในประเทศโดยได้รับการยกเว้นอากรนำเข้าจึงชอบที่จะมาใช้ประโยชน์ตามประกาศของกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 20 น่าจะได้รับประโยชน์มากกว่า ดังนั้นตั้งแต่ต่อนี้ไปความตกลงฟลอเรนซ์ อาจจะไม่ถูกนำมาใช้ก็ได้

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 (ฉบับที่ 20) (ประกาศวันที่ 21 กันยายน พ.ศ.2547)

เพื่อประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เพิ่มข้อต่อไปนี้เป็น (22) ของข้อ 3 ของการประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องการลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2544 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 19) ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547

“(22) ของไม่ว่าจะอยู่ในพิกัดประเภทใดที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรองว่านำเข้าเพื่อการศึกษาและการวิจัยของสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หน่วยงานที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่และวัตถุประสงค์การศึกษาและการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และสมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยการศึกษา

การยกเว้นอากรรวมทั้งการกำหนดยกเว้นให้ของได้รับการยกเว้นตาม (22) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(ก) ของที่จะได้รับยกเว้นอากรจะต้องเป็นของที่นำไปใช้เพื่อการศึกษาและการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาและรับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการ และต้องเป็นของที่ไม่มีการผลิตในประเทศ เว้นแต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

(1) หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ และเอกสาร

(2) ศิลปวัสดุและสิ่งที่นักสะสมรวบรวมไว้ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม

(3) โสตทัศนูปกรณ์ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือวัฒนธรรม

(4) วัสดุและเครื่องมือหรือเครื่องใช้วิทยาศาสตร์

(5) สิ่งของสำหรับคนพิการ

(6) เครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์เสริมทักษะ

(7) อุปกรณ์การศึกษาด้านศิลปะและสถาปัตยกรรมศาสตร์

(ข) ผู้นำเข้าต้องปฏิบัติตามระเบียบพิธีการที่ศุลกากรกำหนด”

เนื่องด้วยประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 20 ข้อ 3 (22) กำหนดให้ของที่จะได้รับการยกเว้นอากรจะต้องเป็นของที่นำไปใช้เพื่อการศึกษาและการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาและรับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการ และต้องเป็นของที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศ เว้นแต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับรองการยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อการศึกษาและการวิจัยตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากร และการยกเว้นการศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 20) เพื่อกำหนดหน่วยงานที่มีสิทธิได้รับการยกเว้นอากรนำเข้า ของที่จะได้รับการพิจารณารับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้า วิธีการยื่นและการพิจารณาเอกสารประกอบคำขอรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้า เงื่อนไขของคณะกรรมการในการพิจารณาดำเนินการให้การรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้า

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับรองการยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อการศึกษาและการวิจัย ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากร และการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 20)

ตามที่ได้มีการประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 20) ยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อการศึกษาและการวิจัย โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะได้รับการยกเว้นอากรจะต้องเป็นของที่นำไปใช้เพื่อการศึกษาและการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาและรับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการและต้องเป็นของที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศ เว้นแต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองการยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อการศึกษาและการวิจัยดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานที่มีสิทธิได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อการศึกษาและการวิจัย ได้แก่

1.1 สถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

1.2 สถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี

1.3 หน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่มีกฎหมายเฉพาะในระดับพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา หรือกฎกระทรวง กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

1.4 สมาคมและมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยทางการศึกษา

2. ของที่จะได้รับการพิจารณารับรองเพื่อการยกเว้นอากรนำเข้าจะต้องเป็นของตามประเภทและเงื่อนไขกำหนดไว้ในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 2) ดังนี้

2.1 ประเภทของที่จะได้รับการยกเว้นอากรนำเข้า ได้แก่

(1) หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์และเอกสาร

(2) ศิลปวัตถุและสิ่งที่นักสะสมรวบรวมไว้ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษาวิทยาศาสตร์หรือวัฒนธรรม

(3) โสตทัศนูปกรณ์ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์หรือวัฒนธรรม

(4) วัสดุและเครื่องมือหรือเครื่องใช้วิทยาศาสตร์

(5) สิ่งของสำหรับการคนพิการ

(6) เครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์เสริมทักษะ

(7) อุปกรณ์การศึกษาด้านศิลปะและสถาปัตยกรรมศาสตร์

2.2 ของที่นำเข้าต้องเป็นของที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศ เว้นแต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

2.3 ของที่นำเข้าต้องนำมาใช้เพื่อการศึกษาหรือการวิจัยเท่านั้น

3. ของที่นำเข้ามาเพื่อการศึกษาและการวิจัยต้องแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ของที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษา (การเรียนการสอน จะต้องแนบรายละเอียดของหลักสูตรหรือลักษณะวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอน)

3.2 ของที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวิจัย ต้องแนบโครงการวิจัยที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานระดับกรม หรือเทียบเท่า ทั้งนี้จะต้องระบุชื่อเครื่องมือดังกล่าวไว้ในโครงการวิจัยด้วย

4. เอกสารประกอบคำขอให้หน่วยงานที่ประสงค์ขอรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้าอื่นพร้อมสำเนาจำนวน 5 ชุด โดยเรียงลำดับของเอกสาร ดังนี้

4.1 กรณีหน่วยงานจัดซื้อวัสดุจากบริษัทต่างประเทศโดยตรง

(1) แบบพิมพ์ใบคำขอยกเว้นอากรนำเข้า ลงนามโดยหัวหน้าส่วนราชการหรือเทียบเท่า

(2) แบบแสดงรายการเอกสาร

(3) สำเนาในรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) ที่อ่านได้ชัดเจน และมีข้อความเป็นอักษรภาษาอังกฤษ ถ้ามีข้อความเป็นอักษรภาษาอื่นให้แปลเป็นภาษาไทยพร้อมแนบสำเนาต้นฉบับที่ชัดเจนด้วย

(4) สำเนาแคตตาล๊อก (Catalogue) และคุณลักษณะ (Specification) ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุที่ขอยกเว้นอากรนำเข้า ทั้งนี้หน่วยงานจะต้องทำเครื่องหมายกำกับรายการวัสดุในเอกสารดังกล่าวให้สอดคล้องกับรายการในใบรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) และหากมีจำนวนวัสดุมากจะต้องทำตารางเปรียบเทียบรายการวัสดุในใบรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) กับใบเสนอราคา หรือแคตตาล๊อก (Catalogue) ให้ชัดเจน และเข้าใจง่าย

(5) สำเนาเล็ตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of credit) ที่ชัดเจน

(6) ตารางการจัดตั้งสมาคมและมูลนิธิให้นายทะเบียนเป็นผู้รับรองตราสาร

(7) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยงข้อง (ถ้ามี)

4.2 กรณีหน่วยงานจัดซื้อวัสดุผ่านบริษัทผู้แทนจำหน่วยในประเทศไทย

(1) เอกสารเช่นเดียวกับข้อ 4.1

(2) สำเนาสัญญาซื้อ – ขาย และใบเสนอราคาที่ระบุราคายกเว้นอากรนำเข้าที่สอดคล้องตรงกับหนังสือมอบอำนาจและหนังสือหลักฐานการจดทะเบียนบริษัท (กรณีจัดซื้อวัสดุผ่านบริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทย) รวมทั้งหนังสือแสดงการต่อรองราคา (ถ้ามี)

(3) เอกสารหลักฐานการจัดตั้งสมาคมหรือมูลนิธิที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของมูลนิธิหรือสมาคมที่นายทะเบียนมูลนิธิหรือสมาคมรับรอง

(4) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

4.3 การยื่นเอกสารประกอบคำขอรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้าให้หน่วยงานที่ยื่นขอต้องตววจสอบความถูกต้องของสำเนากับต้นฉบับ และรับรองสำเนาถูกต้องด้วย

5. สำเนาใบรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้ง รายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) ต้องระบุรายละเอียดดังนี้

5.1 ชื่อผู้ตราส่ง (Consigner) คือ ชื่อบริษัทผู้ขายในต่างประเทศ

5.2 ชื่อผู้รับตราส่ง (Consignee) มี 2 ลักษณะ คือ

5.2.1 กรณีจัดซื้อวัสดุโดยตรงจะเป็นชื่อหน่วยงานผู้ซื้อ

5.2.2 กรณีซื้อผ่านบริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศ จะเป็นชื่อบริษัทผู้แทนจำหน่ายและหน่วยงานผู้ซื้อ

5.3 ใบรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) ต้องมีลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ที่มีอำนาจลงนามจากบริษัทผู้ขายในต่างประเทศ (กรณีมีปัญหาอาจขอสำเนาบัตรประจำตัว (ID Card) ของผู้ลงนามเพื่อประกอบการพิจารณา)

5.4 ใบรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) ต้องระบุวันที่หลังวันทำสัญญาซื้อ – ขาย แต่ต้องก่อนวันที่สัญญาหมดอายุ

5.5 ใบรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) ต้องระบุสลากเงินต่างประเทศที่ทำการซื้อ – ขายอย่างชัดเจน ชื่อเต็มของวัสดุ (ตรงกับชื่อในแบบพิมพ์ใบคำขอ และสัญญาซื้อ – ขาย จำนวน/รุ่นสินค้า) ตรงกับใบเสนอราคาแคตตาล๊อก (Catalogue) และประเภทพาหนะนำเข้าไว้อย่างชัดเจน

บริษัทผู้ขายในประเทศต้องไม่ออกใบรายการสินค้าและราคาสินค้าสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) เอง รวมทั้งห้ามแก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อความอื่นใดด้วย

6. สำเนาสัญญาซื้อ – ขาย ต้องระบุรายละเอียด ดังนี้

6.1 สัญญาซื้อ – ขาย ต้องกระทำโดยผู้ซื้อ คือหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้มีอำนาจก่อนิติสัมพันธ์ สำหรับสถานศึกษา หรือหน่วยงาน และให้หมายความถึงผู้ได้รับมอบอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายฝ่ายหนึ่ง กับผู้ขายคือผู้มีอำนาจผูกพันนิติบุคคลตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วน หรือผู้ได้รับมอบอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย บริษัทอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้จะต้องแนบหนังสือมอบอำนาจ และหนังสือรับรองการจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทด้วย

6.2 การลงนามในสัญญาซื้อ – ขาย ส่วนต้นและส่วนท้ายต้องเป็นบุคคลเดียวกันและต้องลงนามครบทุกคนทั้งผู้ซื้อ ผู้ขายและพยาน

6.3 ราคาที่ระบุในสัญญาซื้อ – ขาย ต้องตรงกับราคาในใบเสนอราคา หากมีการลดราคาต้องแนบหลักฐานการต่อราคาด้วย (โดยผู้ลดราคาต้องเป็นบุคคลเดี่ยวกับผู้เสนอราคา)

6.4 การระบุราคาซื้อ – ขาย ตามสัญญาต้องระบุราคาที่เป็นจริง หากการซื้อ – ขายนั้นมีการซื้อของในประเทศไทยในราคารวมอากรนำเข้าด้วย จะต้องแยกจำนวนให้ชัดเจนว่ามีราคายกเว้นอากรนำเข้าราคารวมอากรนำเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างละเท่าไร

7. การส่งเอกสารคำขอรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้า และการรับ-ส่งหนังสือ ให้ดำเนินการดังนี้

7.1 การรับ – ส่งหนังสือระหว่างหน่วยงานที่ยื่นคำขอกับสำนักงานปลัดกระทรวงให้รับและส่งที่ฝ่ายเลขานุการ สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวง พร้อมทั้งแนบเอกสารต่าง ๆ ตามที่ระบุในข้อ 3 โดยให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้ลงนามในหนังสือนำส่งเอกสารดังกล่าว

7.2 เมื่อฝ่ายเลขานุการ โดยสำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวง ได้รับเรื่องการขอยกเว้นอากรนำเข้าจากหน่วยงานแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

7.2.1 กรณีหน่วยงานที่ยื่นคำขอจัดส่งคำขอรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้าต่อฝ่ายเลขานุการด้วยตนเอง ฝ่ายเลขานุการจะตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของเอกสารประกอบคำขอจากใบสำคัญแสดงรายการ หากเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ฝ่ายเลขานุการจะส่งคำขอดังกล่าวคืนพร้อมคำแนะนำในการปรับปรุงคำขอใหม่

7.2.2 กรณีหน่วยงานที่ยื่นคำขอจัดส่งคำขอรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้าทางไปรษณีย์ฝ่ายเลขานุการจะตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของเอกสารจากใบสำคัญแสดงรายการ หากเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ฝ่ายเลขานุการจะส่งหนังสือขอข้อมูลเพิ่มเติมไปยังหน่วยงานเจ้าของคำขอทางไปรษณีย์

8. ในการพิจารณารับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้า กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาดำเนินการให้การรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้าและให้ดำเนินการตามเงื่อนไขในการพิจารณาดังนี้

8.1 กรณีเอกสารประกอบคำขอครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลังให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการเสนอประธานคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเพื่อฝ่ายเลขานุการจะได้ทำหนังสือรับรองถึงกรมศุลกากร

8.2 ในการพิจารณาของฝ่ายเลขานุการ หากไม่สามารถวินิจฉัยได้ให้ฝ่ายเลขานุการนำเสนอประธานคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งอาจเสนอตั้งคณะกรรมการพิจารณาเป็นรายกรณีก็ได้

8.3 ฝ่ายเลขานุการจะต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ เดือนละ 1 ครั้ง

8.4 ประธานคณะกรรมการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะเป็นผู้ลงนามในหนังสือรับรองไปยังอธิบดีกรมศุลกากร

8.5 การพิจารณารับรองเพื่อยกเว้นของคณะกรรมการ ต้องพิจารณาเปรียบเทียบราคาของในสัญญาซื้อ – ขายกับราคาของในใบรายการสินค้าและราคาสำหรับเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือใบแจ้งรายการสินค้า (Invoice) หรือเอกสารที่อ้างอิง (Quotation) ด้วย หากปรากฏว่าอัตราส่วนแตกต่างกันเกินกว่า 1.5 เท่า ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานที่ขอรับรองเพื่อยกเว้นอากรนำเข้าชี้แจงเหตุผลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป

9. การส่งคืนเครื่องมือที่ได้รับอนุมัติให้ยกเว้นอากรนำเข้าแล้วออกนอกราชอาณาจักรเนื่องจากเครื่องมือชำรุด ให้หน่วยงานผู้ขอยกเว้นอากรนำเข้าดำเนินการ ดังนี้

9.1 การส่งเครื่องมือออกนอกราชอาณาจักรเพื่อรับการซ่อมแซม หน่วยงานต้องเสนอเรื่องถึงสำนักงานศุลกากร ณ ท่าเรือที่ที่ส่งของออกเพื่อส่งเครื่องมือออกไปซ่อมแซม และจะนำกลับเข้ามาเมื่อการซ่อมแซมเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาแนบใบขนสินค้าขาออกขณะส่งออก

9.2 การส่งเครื่องมือคืนบริษัทเพื่อบริษัทจะส่งเครื่องมือตัวใหม่ให้ทดแทนเครื่องมือเดิม (กรณีเครื่องมือชำรุดเสียหายจนไม่สามารถซ่อมแซมได้) หน่วยงานผู้ขอยกเว้นอากรนำเข้า

จะต้องแจ้งเรื่องไปยังกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกระทรวงศึกษาธิการจะได้แจ้งกรมศุลกากรเพื่อเรียกเก็บอากรนำเข้าเครื่องมือชำรุดที่ส่งคืนดังกล่าวจากหน่วยงานผู้ขอยกเว้นอากรนำเข้า สำหรับเครื่องมือชุดใหม่หน่วยงานนั้นจะต้องดำเนินการขอยกเว้นอากรนำเข้าใหม่อีกครั้ง

10. กรณีหน่วยงานผู้ขอยกเว้นอากรนำเข้าจำหน่ายจ่ายโอนวัตถุที่ได้รับการอนุมัติให้ยกเว้นอากรนำเข้าให้แก่ผู้อื่นซึ่งไม่มีสิทธิได้รับการยกเว้นอากรนำเข้าก่อนระยะเวลา 5 ปีนับตั้งแต่วันที่นำเข้า ให้หน่วยงานดังกล่าวแจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการทราบเป็นหนังสือทันที เพื่อกระทรวงศึกษาธิการจะได้แจ้งให้กรมศุลกากรเรียกเก็บอากรตามกฎหมายต่อไป

แม้ว่าในข้อ 3 (22) ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตรศุลกากร พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2544 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 19) ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 จะใช้ถ้อยคำว่า “สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ” ซึ่งตามถ้อยคำดังกล่าวนี้กินความรวมถึงศูนย์การเรียนได้ เพียงแต่ต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ อย่างไรก็ตาม ตามข้อ 1.2 ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับรองการยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อการศึกษาและการวิจัย ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากร และการยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 20) กลับใช้ถ้อยคำว่า “สถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา แล้วแต่กรณี” นั่นย่อมหมายความว่าสถานศึกษาเอกชนตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการนั้นไม่รวมถึงศูนย์การเรียนด้วย ทั้งนี้เพราะศูนย์การเรียนเป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในประกาศกระทรวงศึกษาธิการไม่ได้ระบุเอาไว้ในทำนองเดียวกับโรงเรียนเอกชน

กล่าวโดยสรุป ศูนย์การเรียนไม่สามารถถือเอาสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นอากรนำเข้าของที่เกี่ยวกับการศึกษาตามประกาศกระทรวงการคลัง เนื่องจากถูกจำกัดสิทธิโดยประกาศของกระทรวงศึกษาธิการเอง อย่างไรก็ตามศูนย์การเรียนก็ยังถือเอาสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรนำเข้าของที่เกี่ยวกับการศึกษาได้ตามความตกลงฟลอเรนซ์ เพราะศูนย์การเรียนก็ถือเป็นหน่วยงานเอกชนที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาหรือวิจัยอย่างหนึ่ง โดยสามารถยื่นเรื่องได้ต่อสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่ง

สหประชาชาติ ซึ่งได้แก่ กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่เนื่องจากยังไม่เคยมีแนวปฏิบัติสำหรับศูนย์การเรียนเหมือนกับโรงเรียนเอกชนมาก่อน ดังนั้นทางสำนักงานคงต้องวางแนวปฏิบัติให้กับศูนย์การเรียนในทำนองเดียวกับโรงเรียนเอกชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ศูนย์การเรียน

2.4 สิทธิประโยชน์ทางภาษีโรงเรือนและที่ดินเพื่อการศึกษา

ภาษีโรงเรียนและที่ดินในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ได้ยกเว้นภาษีโรงเรือนให้สำหรับโรงเรียนสาธารณะ ตามมาตรา 9 (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจะตีความยกเว้นให้แต่เฉพาะโรงเรียนของรัฐบาลแต่ไม่รวมถึงโรงเรียนเอกชน ศูนย์การเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยสถานประกอบการ ถ้ามีตัวอาคารสำหรับศูนย์การเรียนนั้นโดยเฉพาะ อาคารนั้นจะไม่ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินส่วนศูนย์การเรียนที่จัดโดยวัดหรือครอบครัว อาคารสถานที่จัดหรือบ้านที่อยู่อาศัยที่ใช้เป็นที่จัดการศึกษา ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามมาตรา 9 (4) และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543

มาตรา 9 “ทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้

(1) .....

(2) .....

(3) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะ และโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา

(4) ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียวหรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์

.....”

ปัจจุบันได้มีการเสนอให้ยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและโรงเรือน พ.ศ.2475 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 โดยได้มีการยกร่างกฎหมายใหม่จนผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว คือ ร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ..... ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อยกเว้นจะอยู่ในมาตรา 5 ซึ่งมีใจความว่า

“มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เป็นทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(1) ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

(2) ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ที่มิได้ใช้หาผลประโยชน์

(3) ทรัพย์สินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะ โดยมิได้ใช้หาผลประโยชน์

(4) ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ใช้ในการดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจเพื่อการสาธารณูปโภค ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(5) ทรัพย์สินที่เป็นที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่น ซึ่งประเทศไทยมีข้อผูกพันที่ต้องยกเว้นภาษีให้ตามอนุสัญญาหรือความตกลงอื่นใด

(6) ทรัพย์สินที่เป็นที่ทำการสถานฑูตหรือสถานกงสุลของต่างประเทศ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน

(7) ทรัพย์สินของสภากาชาดไทย

(8) ทรัพย์สินที่เป็นศาสนสมบัติไม่ว่าของศาสนาใดที่ใช้เฉพาะเพื่อการประกอบศาสนกิจหรือกิจการสาธารณะ หรือทรัพย์สินที่เป็นที่อยู่ของสงฆ์ นักพรต นักบวช หรือบาทหลวงไม่ว่าในศาสนาใดหรือทรัพย์สินที่เป็นศาลเจ้า ทั้งนี้เฉพาะที่มิได้ใช้หาผลประโยชน์

(9) ทรัพย์สินที่ใช้เป็นสุสานสาธารณะหรือฌาปนสถานสาธารณะ โดยมิได้รับประโยชน์ตอบแทน

(10) ทรัพย์สินของเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการหรือประชาชนใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเจ้าของทรัพย์สินนั้นมิได้ใช้หรือหาผลประโยชน์ในทางทรัพย์สินนั้น

(11) ทรัพย์สินขององค์การหรือสถานสาธารณกุศลที่มิได้ใช้ในการดำเนินกิจการ เพื่อแสวงหากำไรตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(12) ทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดพระราชกฤษฎีกา”

ในมาตรา 5 แห่งร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ..... ไม่ได้พูดถึงการยกเว้นภาษีสำหรับสถานศึกษาเอกชน นอกจากนี้บ้านที่ใช้อยู่อาศัยเองก็ไม่ได้รับยกเว้นดัง

กฎหมายปัจจุบัน ศูนย์การเรียนที่จัดโดยครอบครัวที่จัดอยู่ภายในที่อยู่อาศัยของตนเองจะต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่ได้รับยกเว้นเหมือนในปัจจุบัน

2.5 สิทธิประโยชน์ทางภาษีป้ายเพื่อการศึกษา

โรงเรียนเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนและตามกฎหมายว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายเฉพาะป้ายแสดงชื่อโรงเรียนที่เป็นอักษรไทยตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2510 (ฎ.38552/2545) และป้ายนั้นต้องแสดงไว้ ณ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาหรือบริเวณโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาแล้วแต่กรณีตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534

มาตรา 8 “เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้ายดังต่อไปนี้

.....

(9) ป้ายของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่แสดงไว้ ณ อาคารหรือบริเวณของโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษานั้น”

“มาตรา 6 ในพระราชบัญญัตินี้

“ป้าย” หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือ เครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น”

อย่างไรก็ตามต้องไม่ลืมว่าป้ายชื่อของโรงเรียนนั้นต้องเป็นป้ายชื่อภาษาไทยเท่านั้นจึงจะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้าย ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ป้ายชื่อโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนต้องใช้ภาษาไทย หากใช้ภาษาอื่นไม่ถือเป็นป้ายโรงเรียนไม่ได้รับยกเว้นภาษีป้าย